

PEDAGOGY AND EDUCATION

Сучасна вища освіта в медичному університеті

Сльчанінова Тамара Іванівна¹, Радченко Віталій Володимирович²

¹ кандидат медичних наук, доцент;
Дніпровський державний медичний університет; Україна

² кандидат медичних наук, доцент;
Дніпровський державний медичний університет; Україна

Вища медична освіта – це динамічний процес, який потребує періодичного впровадження інноваційних методів навчання. Дидактичні лекції досить тривалий час були золотим стандартом і найпоширенішим методом традиційної практики викладання та навчання в медичній освіті.

Безумовно, якість лекції великою мірою залежать від особистості викладача. Лекції охоплюють великий обсяг інформації за мінімальної участі студентів, і зазвичай проводяться в аудиторії. Незважаючи на традиційні переваги лекційних презентацій, їхньої придатності для великих аудиторій і здатності представити величезну кількість теоретичного контенту, студенти стикаються з великим обсягом інформації, що ускладнює її засвоєння, запам'ятовування та інтерпретацію.

Але навчання – це активний процес, в якому здобувачі освіти та викладачі мають працювати разом, тільки це робить процес обміну знаннями ефективним і легким для розуміння. Для того, щоб метод навчання був ефективним, викладач має сприяти розвитку аналітичних підходів до навчального матеріалу і зверненню до критичного мислення. Здобувачі освіти повинні мати можливість використовувати одержані знання й навички для досягнення своїх професійних цілей.

Методи навчання – це впорядкована діяльність викладача і слухача, яка включає в себе систему компонентів і спрямована на розв'язання навчальних завдань на занятті. З поняттям «метод навчання» тісно пов'язане поняття «прийом навчання» – складова методу, часткове поняття щодо загального. Прийомом називається такий складовий компонент методу, функція якого полягає на розв'язання часткових дидактичних завдань.

PEDAGOGY AND EDUCATION

Сучасна вища медична освіта має застосовувати сучасні методи викладання та навчання, які найкраще відповідають потребам здобувачів освіти. Сьогодні виділяють різні типи сучасних методів, це доказова медицина, проблемно-орієнтоване навчання, навчання на основі моделювання, командна робота, групи рівних, використання соціальних мереж, відеолекції та інше.

Доказова медицина – надає студентам необхідні інструменти для вивчення, розуміння й оцінки медичної літератури. Вона складається з п'яти етапів: переведення невизначеної інформації в запитання, на яке можна дати відповідь; пошук найкращих наявних доказів; критичне розуміння доказів для внутрішньої достовірності; д) застосування результатів на практиці; оцінка ефективності.

Впровадження доказової медицини в медичну освіту покращує дослідницькі знання студентів, перспективи та використання вивчених методів у практичну діяльність, збільшує здатність до логічного і критичного мислення, краще підходить для розуміння історії хвороби та подальшого лікування.

Проблемно-орієнтоване навчання поєднує додаткові освітні принципи у формі клінічної проблеми. Метод спрямований на підвищення якості освітніх результатів за рахунок спільного, інтегрованого, самостійного і всебічного навчання. Важливим аспектом є постановка проблеми, коли здобувачі освіти намагаються її вирішити. Як правило, таке навчання відбувається в невеликих групах, в яких інструкції передаються викладачем за допомогою методичних рекомендацій, навчальних посібників. Під час навчання таким методом набуваються навички застосування знань і діагностичного міркування для розв'язання конкретних клінічних проблем. Такі навички особливо потрібні для подальшої практики, оскільки потреба в неперервній медичній освіті необхідна для того, щоби впоратися з постійним зростанням обсягу медичних знань та вдосконалення технологій.

Симуляційне навчання поряд із традиційними методами дозволяє зменшити кількість помилок і покращити виконання медичних процедур.

Рекомендується використовувати техніку моделювання в навчанні складних медичних процедур для покращення результатів лікування пацієнтів. Професор Гарвардського університету Ерік Мазур розробив методологію навчання, що дозволяє відійти від традиційного «розповідання» на лекціях. Студенти знайомляться з теоретичною частиною матеріалу самостійно, а на заняттях намагаються відповісти на запитання

PEDAGOGY AND EDUCATION

та допомогти глибше зрозуміти тему лекції один-одному. Замість пасивного "слухання" лектора, студент займає активну дослідницьку позицію.

Навчання на основі моделювання це штучно створена ілюстрація об'єкта, явища, процесу для вивчення та дослідження експериментальним шляхом. Основний принцип це використання засобів моделювання для імітації реальних клінічних сценаріїв. Медичне моделювання досить нове явище. Моделювання тривалий час використовувалося в інших професіях. Медичне моделювання дозволяє опанувати клінічні навички за допомогою передбачуваної практики, тобто реальні пацієнти замінюються клінічними сценаріями. Моделювання значною мірою замінило макропрепарати при вивченні анатомії, а цифрові зображення замінили мікроскопи в навчальних аудиторіях. Одна з найвагоміших переваг такого методу навчання це абсолютна свобода для здобувачів освіти допускати та повторювати помилки, не завдаючи шкоди пацієнту. Аналогічні технологічні принципи використовуються під час навчання лікарів при роботі з лапароскопічними й ендоскопічними інструментами.

Командне навчання це стратегія кооперативного навчання та викладання, яка дозволяє людям дотримуватися структурованого процесу для залученості слухачів та підвищення якості їх навчання. Вперше цей термін та концепція були популяризовані Ларрі Мікельсеном, центральною фігурою у розробці цього методу. В той час в Університеті Оклахоми в 70-х роках він розробив цю освітню стратегію для використання в академічних умовах, також і в медичній освіті.

Командне навчання це стратегія активного навчання та викладання в малих групах, яка передбачає організацію слухачів у команди для спільної роботи над різними академічними завданнями та проблемами. Основною метою метода є покращення досвіду навчання шляхом сприяння критичному мисленню, розв'язанню проблем, співпраці та навикам спілкування. У кожній команді надається можливість працювати з матеріалом курсу через структуровану послідовність дій. Ці дії часто включають попереднє читання виконання завдання, індивідуальні оцінки, командні дискусії, проблемні вправи, колегіальні оцінки. Командне навчання виявилось ефективним освітнім підходом завдяки багатьом ключовим факторам.

Групи рівних є сучасним методом безперервного професійного розвитку медичних фахівців, який забезпечує відповідність здобутих знань професійним потребам, своєчасність і доступність навчання кожному зацікавленому фахівцеві.

PEDAGOGY AND EDUCATION

Групи рівних – це регулярні зустрічі групи фахівців одного рівня, іншими словами фахівців з однаковою посадою, які використовуючи структуровані підходи до обговорення, аналізують професійні ситуації, розбирають складні клінічні або управлінські випадки, діляться знаннями або обмінюються досвідом, будують професійні зв'язки з колегами. Метою діяльності Груп рівних є безперервне поліпшення якості медичної допомоги, вдосконалення практики фахівців охорони здоров'я для надання медичних послуг найвищої якості.

Використання соціальних мереж і відеолекцій це загальнодоступний мережевий простір, де користувачі створюють онлайн-спільноти для ефективного обговорення тем. Вони корисні для поширення інформації, думок та іншого контенту. Завдяки сервісу iTunes U, що пропонує компанія Apple, курси лекцій всесвітньовідомих університетів безкоштовно пропонуються всім бажачим. В онлайн-каталозі iTunes U містяться відео та аудіо лекції університетів Стенфорду, Оксфорду, Масачусетського інституту технологій і багатьох інших. Загалом пропонується більше 500 000 лекцій різної тематики від університетів та інших освітніх установ.

Таким чином, впровадження сучасних методів навчання необхідне в медичній освіті. Модернізація вищої медичної освіти зумовлена її орієнтацією на нові стандарти, які в свою чергу є наступним поколінням стандартів і замінюють собою Галузеві стандарти вищої освіти (ГСВО), які розроблялись у 2002–2014 роках відповідно до законодавства. Інтеграція сучасних методів навчання мотивує, активно залучає здобувачів освіти в навчальний процес, пов'язує теорію з реальними професійними ситуаціями.

References:

- [1] Лобач Н. В. Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів при вивченні медичної інформатики / Н. В. Лобач, С. Ю.Оленець, О. В.Сілкова // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів: навч.-наук. конф. з міжнародною участю, м. Полтава, 23 березня 2017 р. – Полтава, 2017. – Т. 1. – С. 89–90.
- [2] Каменова Д., Архипова С. Використання командного навчання у вищій школі. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. «Педагогічні науки», (4), 63–70.
- [3] Silkova, O. V. Telemedicine in the modern educational process. / Trends in the development of modern scientific: abstracts of XXXI International Scientific and Practical Conference, Vancouver, Canada, June 22–25, 2021. – P. 348–351.
- [4] Ali MF, Nadeem N, Khalid F, Anwar NM, Nabie G, Docherty C. BMC Research Notes, v.14, p.341, 2021.

PEDAGOGY AND EDUCATION

- [5] Maldonado G. Role of digital scholarship on promotion and tenure guidelines of LCME accredited medical schools. Thesis. University of California Irvine, v.2, p.248, 2021.
- [6] Shimizu, I., Nakazawa, H., Sato, Y. et al. Does blended problem-based learning make Asian medical students active learners?: a prospective comparative study. BMC Med Educ, v. 19, p. 147, 2019.
- [7] Strelan, P., Osborn, A. and Palmer, E. The flipped classroom: A meta-analysis of effects on student performance across disciplines and education levels. Educational Research Review, v.1, p.346, 2021.